

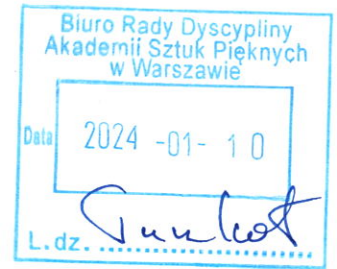
dr hab. Robert Manowski

Wyższa Szkoła Artystyczna

w Warszawie

ul. Siennicka 6a, 04-005 Warszawa

Warszawa 04.01.2024 r.

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W WARSZAWIE

ul. Krakowski Przedmieście 5,

00-068 Warszawa

Recenzja

**w postępowaniu habilitacyjnym odnosząca się do wskazanego osiągnięcia
i całokształtu dorobku naukowego-artystycznego, dydaktycznego
dr Małgorzaty Gorzelewskiej-Namioty**

Władze Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie za pośrednictwem Rady Doskonałości Naukowej w Warszawie wyznaczyły moją osobę na recenzenta w komisji habilitacyjnej do osiągnięć dr Małgorzaty Gorzelewskiej-Namioty z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Wydział Artystyczny, Instytutu Sztuk Pięknych al. Kraśnicka 2b, 20-718 Lublin.

Wniosek z dnia 17.05.2023 r. na podstawie art. 221 ust. 10 Ustawy z dnia 20 lipca 2018. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. Z 2021 r. poz. 478 ZM.) – aby komisja habilitacyjna podejmowała uchwałę w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w głosowaniu jawnym w wyniku przeprowadzenia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Przeprowadziłem badanie dorobku oraz osiągnięcia naukowego wskazanego przez Panią dr Małgorzatę Gorzelewską-Namiotę, będącego podstawą o ubieganie się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Dzieło wskazane jako główne osiągnięcie w przewodzie habilitacyjnym:

Czy artystce wolno być matką? Wystawa malarstwa i obiektów

Wskazanie osiągnięcia* wynikającego z art. art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2023 r., poz. 742 z późn. zm.):

Habilitationka złożyła wymaganą, kompletną dokumentację zawierającą:

Dyplom doktora sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne; nadany dnia 27 lutego 2014 roku w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Katalog malarstwa i obiektów będący opisem i dokumentacją wskazanego osiągnięcia artystycznego:

Czy artystce wolno być matką? (2022)

Autoreferat.

Wykaz osiągnięć naukowych i artystycznych stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny.

Wykaz i dokumentacja działalności dydaktycznej, naukowej i artystycznej.

Wykaz osiągnięć artystycznych przed uzyskaniem stopnia doktora.

Charakterystyka i ocena osiągnięcia naukowego będącego przedmiotem postępowania habilitacyjnego

Habilitationka opracowała autorskie dzieło artystyczno-naukowe, określone projektem z uwagi na różnorodności form twórczych – zatytułowane „Czy artystce wolno być matką?”.

Składa się ono z trzynastu prac, które stanowią rezultat długiego procesu twórczego obejmującego okres od końca 2020 roku do pierwszej połowy 2022 roku.

Każda z tych prac dotyczy innego aspektu macierzyństwa. W procesie tworzenia początkowo nie było ustalonej liczby prac, niektóre powstawały przez kilka miesięcy, inne w zaledwie kilka dni, więc sam proces twórczy miał dynamiczny charakter. Kolejność ich powstawania zależała od materiałów, jakimi w danym momencie dysponowała habilitationka. Ostatecznie do publicznej prezentacji wybrano trzynaście dzieł.

Habilitationka zrealizowała projekt tak, jak zaplanowała, dlatego upublicznienie prac ustaliła na symboliczną datę 26 maja 2022 roku, która przypadała na polski Dzień Matki. Miejsce ekspozycji zostało wyznaczone na Miejską Galerię Sztuki w "Domu Chemika" w Puławach, co stanowi świadomy wybór osadzenia projektu w przestrzeni artystycznej i społecznej.

Tytuł pracy habilitacyjnej, nawiązujący do książki Jacka Woźniakowskiego pt. "Czy artyście wolno się żenić?", odzwierciedla próbę odpowiedzi na zawarte w nim pytanie w kontekście osobistym. Habilitationka postawiła sobie kilka kluczowych pytań badawczych, takich jak: czy tworząc, przestaję być matką? Czy będąc matką, przestaję być artystką? Jak macierzyństwo wpłynęło na jej twórczość? Czy macierzyństwo definiuje ją jako artystkę? Czy jest możliwe pogodzenie roli matki z rolą artystki?

Jako wykładowca Wyższej Szkoły Artystycznej, gdzie głównie studiują młode kobiety na wiodącym kierunku - charakteryzacja i kostiumografia, w szczególny sposób rozumiem, że podjęcie decyzji o posiadaniu potomstwa w kontekście artystycznym i zawodowym stanowi wyzwanie, dla kobiet, które ponosząc znaczące koszty wychowawcze równolegle chcą realizować się zawodowo. W środowisku sztuki nowoczesnej nadal często panuje przekonanie, że niemożliwe jest być dobrą artystką i jednocześnie dobrą matką. Dlatego habilitantka analizując biografie różnych artystek, zwróciła uwagę na różne podejścia do macierzyństwa – od rezygnacji z potomstwa po rezygnację z twórczości, a także prześledziła wyznania kobiet, które żałowały posiadania dzieci lub bezskutecznie starały się o nie.

Jako recenzent z ciekawością obserwuję i analizuję pytania, które wynikają z projektu i nurtują habilitantkę, dotyczące wpływu macierzyństwa na jej tożsamość artystyczną oraz możliwości pogodzenia roli matki z rolą artystki. Te refleksje dostarczają interesującego spojrzenia na kwestie równowagi i szukania jakościowych proporcji między życiem rodzinnym a twórczością artystyczną, bez konieczności rezygnacji z żadnego z aspektów życia.

Widzę, że habilitantka stara się zrozumieć, w jaki sposób macierzyństwo może zmieniać i kształtować jej działania artystyczne, jednocześnie nie chcąc, by definiowało w całości jej tożsamość jako twórczyni. Zauważam, że stara się integrować te dwie sfery życia, dwie wydawałoby się wykluczające się tożsamości, budując proporcje równowagi, tak by nie dominowała jedna nad drugą, co widać w jej refleksjach artystycznych nad poszukiwaniem harmonii między byciem matką a artystką.

Analizując rozważania habilitantki, dostrzegam, że doświadczenie macierzyństwa stanowi dla niej wartościową inspirację do tworzenia, a także prowadzi ją do rozważań na temat różnych aspektów życia i emocji, które mogą znaleźć w oryginalny sposób odzwierciedlenie w jej dziełach artystycznych stając się swoistym artystycznym tematem nadrzędnym.

Habilitantka podejmuje nieustanne wysiłki w celu pogodzenia obowiązków związanych z macierzyństwem z realizacją swojej pasji i drogi artystycznej. To wyzwanie, które wymaga od niej decyzyjności i elastyczności, zarządzania i kreatywności, co widać w jej staraniach o równowagę między rolami matki i artystki.

Obserwując te refleksje i wysiłki habilitantki, dostrzegam, że jest to proces, który kształtuje jej rozwój zarówno jako matki-artystki, jak i artystki-matki. Jej praca jest inspirująca i wzbogacająca, a świadomość tych dwóch różnych sfer życia owocuje bardziej zróżnicowanymi i bogatymi dziełami artystycznymi.

Tworząc dzieło habilitacyjne, będące projektem obejmującym kilka dyscyplin aktywności twórczej,

autorka nie planowała wyodrębnienia jedynie serii obrazów o macierzyństwie. W życiu artystki-matki opieka nad własnymi dziećmi stała się dla niej oczywistym priorytetem, jednocześnie stając się dla niej inspiracją twórczą. Syn i córka stali się motywem na kolejnych dziełach, co zmieniło sposób jej tworzenia. Uważa macierzyństwo za element życia artystki, który napędza jej proces twórczy, wpływając zarówno na sam akt kreacji, jak i na refleksje nad kwestiami edukacji artystycznej i wychowawczymi. Habilitantka prezentuje w swoim cyklu prace, które odzwierciedlają w sposób artystyczny spektrum różnych emocji związanych z macierzyństwem, od radości po frustrację.

Projekt, wskazany jako osiągnięcie naukowe, będący przedmiotem postępowania habilitacyjnego, w całości stawia pytania dotyczące roli matki w życiu artystki, a cykl prac jest ciekawą próbą odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule.

Sylwetka Habilitantki - wykształcenie i kariera zawodowa

Habilitantka jest artystką, której sztuka i rozwój są ścieżką, w której ciekawa biografia i doświadczenia życiowe odgrywają kluczową rolę. Jej dzieła twórcze odzwierciedlają wpływ wydarzeń z dzieciństwa oraz ludzi, którzy byli ważni w tym okresie. Decyzje związane z wyborem drogi edukacyjnej i zawodowej miały istotny wpływ na rozwój jej działalności artystycznej.

Okres studiów był czasem intensywnych poszukiwań i eksploracji różnych dziedzin sztuki. Podczas studiów malarskich w Kolegium Sztuk Pięknych w Kazimierzu Dolnym oraz dalszych studiów związanych z grafiką warsztatową na Wydziale Artystycznym UMCS w Lublinie, habilitantka rozwijała swoje umiejętności artystyczne. Zajmując się grafiką, zafascynowana była procesem tworzenia matryc i pracą z materiałem, co wpłynęło na precyzję jej prac oraz umiejętność posługiwania się narzędziami.

Malarstwo stanowi dla niej główne medium artystyczne, choć eksperymentuje z różnymi technikami i formami wyrazu. Jej prace niekiedy przekraczają granice tradycyjnego obrazu, zamieniając się w instalacje i obiekty artystyczne, co dodaje im nowej głębi i wymiaru. Inspiracje czerpie z codziennych przedmiotów, które stają się dla niej punktem wyjścia do twórczego procesu. Według niej, te obiekty są świadkami historii, przechowując w sobie wspomnienia poprzednich właścicieli.

W swojej pracy artystycznej korzysta z techniki akrylowej, dającej jej szeroki zakres eksperymentów malarskich. Jej przestrzeń twórcza to jednocześnie przestrzeń życiowa, gdzie różne sfery życia przenikają się wzajemnie, co wpływa na jej twórczość. Każde dzieło, które powstaje, jest dla niej zapisem emocji, historii oraz unikalnego momentu twórczego.

Historia habilitantki ukazuje artystkę, która stale poszukuje nowych wyzwań i wyraża swoją twórczość poprzez eksperymentowanie z różnymi technikami, formami i materiałami. Jej dzieła są nie tylko wynikiem umiejętności technicznych, lecz także manifestacją osobistych doświadczeń, historii oraz inspiracji, które kształtują jej twórczość.

Wykształcenie i kariera zawodowa:

Ukończenie studiów malarskich w Kolegium Sztuk Pięknych w Kazimierzu Dolnym w latach 2003–2006, zdobycie dyplomu licencjackiego.

Dalsze studia z grafiki warsztatowej na Wydziale Artystycznym UMCS w Lublinie w latach 2006–2009, zatrudnienie w Zakładzie Grafiki Warsztatowej i Eksperymentalnej na uczelni.

Zdobycie stanowiska asystenta w Zakładzie Malarstwa i Rysunku w 2014 roku na UMCS.

Przejście do Katedry Intermediów (poprzednia nazwa - Katedra Intermediów i Rzeźby) w 2015 roku, znalezienie przestrzeni do rozwoju artystycznego.

Działalność artystyczna w skrótowym opisie:

Malarstwo habilitantki stanowi pierwotne medium, ale eksperymentuje również z różnymi formami wypowiedzi artystycznej. Tworzy dzieła o charakterze narracyjnym, redukując formę w niektórych przypadkach. Nie ogranicza się do jednej techniki, przechodzi od malarstwa do instalacji artystycznych, zbliżając się do rzeźby. Inspiruje się przedmiotami życia codziennego, traktując je jak niemych świadków historii i nosicieli pamięci. Pracuje głównie w technice akrylowej, co pozwala jej uzyskiwać różnorodne efekty w malowaniu.

Proces twórczy i podejście artystyczne:

Każda praca jest rezultatem osobistych doświadczeń i procesu dojrzewania. Nie wraca do dawnych prac ani nie przemalowuje ich, uważa każdą z nich za zamkniętą całość. Tytułuje swoje prace prostymi określeniami, które odnoszą się do kontekstu ich stworzenia. Zaczęła odchodzić od tradycyjnego obrazu namalowanego na płótnie, eksperymentując z działaniami przestrzennymi.

Pozostałe informacje o artystce:

Tworzenie dzieł odbywa się w jej własnym mieszkaniu, które pełni funkcję miejsca pracy i życia. Habilitantka łączy swoją przestrzeń życiową z przestrzenią artystyczną, co oddziałuje na jej

twórczość. Zmiana sposobu myślenia o obrazie jako o przedmiocie była kluczowym momentem w jej twórczości.

Ocena pozostałych osiągnięć naukowych:

Po analizie wykazu osiągnięć artystycznych habilitantki przed i po uzyskaniu stopnia doktora, można wywnioskować, że artystka kontynuowała swoją aktywność twórczą na wielu płaszczyznach, wykazując rozwój i zaangażowanie w szereg wystaw indywidualnych oraz zbiorowych.

Przed uzyskaniem stopnia doktora artystka prezentowała swoje prace na różnorodnych wystawach indywidualnych, obejmujących głównie malarstwo i grafikę. W latach 2009-2013 miała wiele wystaw indywidualnych, prezentując swoje dzieła na terenie Polski. Ponadto, brała udział w wystawach zbiorowych, zarówno w kraju, jak i za granicą, m.in., na Międzynarodowych Biennale Miniatury czy w Triennale Małych Form Malarskich.

Po uzyskaniu stopnia doktora jej aktywność artystyczna wciąż była bardzo intensywna. Wystawiała swoje prace zarówno indywidualnie, jak i zbiorowo, uczestnicząc w licznych wydarzeniach artystycznych, festiwalach, konkursach i biennale w Polsce i za granicą. Jej prace zostały również dostrzeżone i docenione poprzez nominacje i nagrody, co świadczy o wysokim poziomie artystycznym i profesjonalizmie. Ponadto, prace artystki trafiły do kolekcji państwowych oraz zagranicznych instytucji i fundacji, co świadczy o uznaniu i trwałym wkładzie w dziedzinie sztuki. Habilitantka nie tylko kontynuowała swoją twórczość, ale również rozwijała swoje umiejętności, eksperymentując z różnymi technikami i formami wyrazu.

Osiągnięcia artystyczne habilitantki odzwierciedlają jej ciągłe zaangażowanie w rozwój, eksperymentowanie i nieustanne poszukiwanie nowych możliwości wyrazu artystycznego. Jej prace, zarówno przed jak i po uzyskaniu stopnia doktora, są wyrazem ciągłego rozwoju i zaangażowania w dziedzinie sztuki.

Podsumowanie dotyczące oceny działalności dydaktycznej:

Habilitantka od 2009 roku z powodzeniem prowadzi różnorodne przedmioty związane z grafiką, rysunkiem, ochroną własności intelektualnej i intermediami na Wydziale Artystycznym UMCS w Lublinie. W ciągu lat, jej zaangażowanie w nauczanie oraz rozwijanie umiejętności artystycznych studentów zostało docenione zarówno przez nich, jak i przez instytucje akademickie.

Rozpoczęła od prowadzenia zajęć z druku płaskiego, a następnie kontynuowała swoją działalność

dydaktyczną, prowadząc przedmioty z zakresu grafiki warsztatowej, rysunku, a także zajęcia z ochrony własności intelektualnej. Habilitantka doskonaliła swoje kwalifikacje uczestnicząc w studiach pedagogicznych, kursach języka migowego oraz zdobywając certyfikaty językowe, co zaowocowało możliwością prowadzenia zajęć w języku angielskim, zarówno dla studentów zagranicznych, jak i zindywidualizowanego nauczania.

Jako recenzent i promotor prac dyplomowych, wspierała swoich studentów, co zaowocowało uzyskaniem bardzo dobrych ocen oraz wyróżnienia w postaci propozycji zorganizowania wystaw indywidualnych dla dwóch z nich. Ponadto, była kuratorką wystaw indywidualnych swoich dyplomantów, co dodatkowo potwierdza jej zaangażowanie w rozwój twórczy studentów.

Zajęcia prowadzone przez habilitantkę cieszyły się dużym zainteresowaniem studentów, co potwierdzają wysokie oceny w ankietach oceniających zajęcia. Jej podejście do nauczania zostało bardzo pozytywnie ocenione przez studentów, którzy podkreślali jej zaangażowanie, pomocność, inspirujące podejście oraz otwartość na propozycje i potrzeby uczestników zajęć.

Jej wkład w rozwój studentów został doceniony Nagrodą Homo Didacticus dla nauczycieli akademickich, którą otrzymała za wybitną pracę dydaktyczną w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022.

Współpraca z instytucjami kultury, organizacja warsztatów plastycznych dla dzieci oraz osiągnięcia jej studentów na różnego rodzaju konkursach rysunkowych, dodatkowo podkreślają jej wszechstronność, zaangażowanie społeczne i artystyczne oraz pozytywny wpływ na rozwój lokalnej społeczności artystycznej.

Podsumowując, działalność dydaktyczna habilitantki wyróżnia się profesjonalizmem, zaangażowaniem oraz inspirującym podejściem do nauczania sztuki, co przyczynia się do rozwoju artystycznego studentów oraz ich sukcesów w dziedzinie sztuki i rysunku.

Podsumowanie dotyczące oceny działalności naukowej i organizacyjnej:

Habilitantka, przed uzyskaniem stopnia doktora sztuki w latach 2010–2014, aktywnie angażowała się w promowanie wydarzeń i osiągnięć Wydziału Artystycznego UMCS poprzez pisanie artykułów do prasy lokalnej oraz „Wiadomości Uniwersyteckich”. Jej prace ukazywały różnorodne aspekty działalności artystycznej, praktyki plenerowe, wystawy prac studentów, czy nowe programy edukacyjne.

Jej praca obejmowała tłumaczenia na język angielski, redakcję, opracowanie graficzne katalogów oraz artykułów, w tym także wygłaszanie wykładów na konferencjach naukowych. W swoich publikacjach poruszała tematy związane z edukacją artystyczną, praktykami pedagogicznymi na

Wydziale Artystycznym UMCS, a także zagadnieniami związanymi z historią sztuki, jak analiza artystyczna postaci Adama Chmielowskiego.

Jej aktywność naukowa nie ograniczała się jedynie do publikacji. Wygłoszone wykłady na renomowanych konferencjach naukowych świadczyły o jej głębokich kompetencjach merytorycznych oraz umiejętnościach prezentacyjnych.

Działalność naukowa habilitantki była wszechstronna i obejmowała szeroki zakres działań, włączając w to publikacje, redakcję, wygłaszanie wykładów i aktywność edytorską, co przyczyniło się do promocji Wydziału Artystycznego UMCS oraz zwiększenia świadomości na temat osiągnięć i wydarzeń w środowisku akademickim.

Małgorzata Gorzelewska-Namiota wykazała się zaangażowaniem oraz wszechstronnymi umiejętnościami organizacyjnymi w różnorodnych projektach na Wydziale Artystycznym UMCS. Jako członek zespołu projektu "Profesjonalizm w edukacji" przejęła odpowiedzialność za nadzór nad praktykami pedagogicznymi, rekrutację studentów i nauczycieli do projektu, współpracę z placówkami edukacyjnymi, oraz organizację praktyk pedagogicznych i plenerów artystycznych dla dzieci i studentów.

Ponadto, pełniąc rolę opiekuna Galerii Instytutu Sztuk Pięknych Zajezdnia, zarządzała wszelkimi aspektami funkcjonowania galerii, od spraw merytorycznych i formalnych nad wystawami po kontakt z mediami i realizację transportu, włącznie z prowadzeniem magazynu i organizacją wystaw. Opracowała także grafikę dla dyplomów, folderów i plakatów związanych z wydarzeniami Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Dodatkowo, jej zaangażowanie organizacyjne objęło także szeroką sferę międzynarodowej współpracy z uczelniami z Czech, Litwy i Słowacji. Otrzymała Nagrodę Indywidualną III stopnia Rektora UMCS w 2018 roku za wybitne zaangażowanie na rzecz Uczelni.

Jej aktywność organizacyjna była widoczna także w reprezentowaniu Wydziału Artystycznego UMCS w różnych wydarzeniach, takich jak wystawy artystyczne czy konkursy plastyczne, a także pełnienie funkcji sekretarza oraz opiekuna roku na kierunku edukacja artystyczna.

Podsumowując, jej wszechstronne umiejętności zarządzania i organizacji projektów, współpraca międzynarodowa oraz zaangażowanie w różnorodne inicjatywy artystyczne i edukacyjne sprawiły, że jej działalność organizacyjna była wyjątkowo pozytywnie oceniana w latach 2011–2014.

Konkluzja

Na podstawie przedstawionych przez Habilitantkę materiałów z dorobku artystycznego, naukowego dydaktycznego i organizacyjnego oraz wskazanego osiągnięcia naukowego habilitantki przeprowadziłem wnikliwą analizę. Na podstawie przedstawionych informacji można wysnuć kilka

kluczowych wniosków.

Na podstawie analizy obszernej dokumentacji dotyczącej osiągnięć naukowych i artystycznych habilitantki, wydaje się być jasne, że jej dorobek w dziedzinie sztuk plastycznych oraz wkład w środowisko akademickie są ciekawe, wyjątkowe i godne uznania.

Habilitantka prezentuje imponujący zbiór prac artystycznych, które nie tylko podkreślają jej wszechstronność i innowacyjne podejście do twórczości, ale także ukazują głęboki związek między jej życiem osobistym, a procesem twórczym. Jej przemyślane podejście do macierzyństwa jako tematu artystycznego stanowi oryginalne i głęboko poruszające studium, które zadaje ważne pytania dotyczące roli kobiety-artystki w społeczeństwie.

Dorobek naukowy i artystyczny habilitantki, jest nie tylko reprezentatywny, ale również bogaty i wielowymiarowy. Jej prace artystyczne eksplorują różnorodne techniki, od malarstwa po instalacje, z zaangażowaniem w eksperymentowanie i rozwijanie swojego warsztatu artystycznego. Nie tylko prezentuje swoje dzieła na znaczących wystawach krajowych i zagranicznych, ale także otrzymała nominacje i nagrody, co świadczy o uznaniu i jakości jej prac.

Dodatkowo, jej zaangażowanie w działalność dydaktyczną zostało docenione przez studentów i instytucje akademickie, a jej wkład w rozwój studentów wyraża się zarówno w wysokich ocenach zajęć, jak i w sukcesach jej podopiecznych na różnych konkursach i wystawach.

Jej aktywność organizacyjna, zarówno na poziomie uczelnianym, jak i międzynarodowym, jest godna podziwu. Biorąc pod uwagę jej zaangażowanie w promocję Wydziału Artystycznego UMCS, organizację wydarzeń kulturalnych oraz rozwój współpracy z uczelniami zagranicznymi, jej wkład w budowanie społeczności akademickiej i artystycznej jest nieoceniony.

Habilitantka w mojej ocenie prezentuje wybitne osiągnięcia w dziedzinie sztuk plastycznych oraz wykazuje się wysokim profesjonalizmem i zaangażowaniem zarówno w twórczość artystyczną, jak i w działalność dydaktyczną i organizacyjną. Jej wkład w rozwój sztuki i akademickiego środowiska jest znaczący i inspirujący.

Przedstawiona przez habilitantkę do oceny dokumentacja poza wartością artystyczną i formą publikacji, przygotowana jest w sposób zgodny z wymogami Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, dlatego po zapoznaniu się z jej zawartością, stwierdzam, że dorobek w zakresie popularyzacji sztuki i nauki spełnia w mojej ocenie wszystkie przyjęte wymagania.

dr hab. Robert Manowski

